GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 170. Lunĭ, Marţĭ 18 (30) Septemvre 1884.

Braşovŭ în 17 (29) Septemvre.

Alaltaerĭ s'a deschisŭ în modŭ sĕrbătorescŭ noua operă maghiară în Budapesta. Ea este unulŭ din acele darurĭ ce le-au primitŭ Maghiarii după încheiarea dualismului séu cum ar ḍice Stefanŭ Szechenyi: „încheiarea căsătoriei între Ungaria şi Austria.“

Darulŭ de care vorbimŭ îlŭ face Maiestatea Sa împĕratulŭ şi regele naţiunei maghiare, elŭ este unŭ darŭ ce probéză mărinimositatea monarchului şi pentru care îi felicitămŭ pe Maghiarii în tótă sinceritatea.

Foile maghiare serbătorescŭ cu totŭ dreptulŭ deschiderea operei regesci din Pesta ca unŭ evenimêntŭ însemnatŭ în viaţa culturală a naţiunei lorŭ. Dér suntŭ ele óre în dreptŭ de a-lŭ consideră totodată ca o demonstraţiune politică în favórea egemoniei lorŭ? Se póte crede, că monarchulŭ făcêndŭ a se clădì din propria sa casetă o operă maghiară, a voitŭ sĕ ḍică că în acestŭ vastŭ şi poliglotŭ statŭ numai limba maghiară şi numai cultura maghiară are locŭ?

Aşa ceva nu va puté susţiné nimenea în tótă seriositatea. Căcĭ atuncĭ şi teatrele germane împĕrătescĭ din Viena arŭ trebuí sĕ fie o constatare viuă a dreptului de egemonia alŭ Germanilorŭ austriacĭ din partea corónei, pe când sciutŭ este, că guvernulŭ actualŭ vienesŭ alŭ Maiestăţii Sale lucră aḍĭ chiar pentru nimicirea acelei egemonii.

Nu s'a putută cugetá prin urmare capulŭ statului la aceea, ca prin darulŭ sĕu sĕ facă propagandă pentru ideea naţionalisării, adecă a maghiarisării Ungariei, ci a voitŭ sĕ dé o probă, că cultura şi bunăstarea poporului maghiarŭ îi zace totŭ aşa la inimă, ca şi aceea a celorlalte popóre de sub sceptrulŭ sĕu.

Şi décă Maghiarii au norocirea de a se împărtăşí singurĭ de graţia şi mărinimia monarchului, nu se nasce de aicĭ pentru ei unŭ dreptŭ, ci o îndatorire ca sĕ corĕspundă aşteptărilorŭ şi sĕ nu abuseze de puterea ce-o esercită astăḍĭ în statŭ cu consĕmţĕmêntulŭ corónei.

Cu noua operă se încheiă unŭ lungŭ şirŭ de clădirĭ colosale, ce s'au redicatŭ spre înfrumseţarea capitalei ungare în cei 15 anĭ din urmă. Aceste clădirĭ au înghiţitŭ ḍecĭ de milióne şi ceea ce este mai însemnatŭ, miliónele nu le-au plătitŭ numai Maghiarii, ci s'au luatŭ de pe spinarea tuturorŭ popórelorŭ ce compunŭ statulŭ.

Décă dér popórele au adusŭ jertfe atâtŭ de marĭ pentru ca naţiunea maghiară sĕ tragă folosulŭ esclusivŭ, cuvine-se ca şi ele la rêndulŭ lorŭ sĕ se pótă bucurá de unŭ favorŭ şi dreptŭ recunoscinţă sĕ fie menagiate pretutindenea pe unde sĕ póte de cei ce au frênele guvernului în mână.

Ce se întêmplă însĕ în realitate?

Pentru Maghiarĭ şi pentru ca sĕ se laude ei cu cultura lorŭ se clădescŭ palaturĭ scumpe, ér câtŭ pentru cei ce n'au norocirea de a se fi născutŭ din viţa lui Arpadŭ nu numai că nu se clădesce nimicŭ din visteria statului, dér nu li se dă voiă sĕ-şĭ clădéscă aşeḍăminte folositóre de cultură nicĭ din banii lorŭ proprii.

Nu, Maiestatea Sa nicĭodată nu va puté sĕ aprobe o asemenea vitregă tractare a popórelorŭ de sub sceptrulŭ sĕu, şi décă astăḍĭ a dăruitŭ unŭ templu artei maghiare, trebue sĕ presupunemŭ că cu aceeaşĭ bunătate va fi şi faţă cu interesele de cultură ale celorlalte popóre.

Pentru ca sĕ i se dé ocasiune capului statului de a dovedí acésta câtŭ mai curêndŭ suntemŭ datorĭ de a stăruí noi cu energiă pe calea dréptă a apĕrărei limbei şi naţionalităţii nóstre.

Ear câtŭ pentru conlocuitorii maghiari credemŭ că va fi bine a le aduce aminte în acestŭ momentŭ de cuvintele marelui lorŭ Szechenyi, care îi sfătuiea sĕ nu se îngâmfe şi sĕ nu fie violenţĭ, căcĭ ei numai în propriele lorŭ virtuţĭ şi în superioritatea lorŭ spirituală îşĭ potŭ aflá scăparea, dér nu în aceea că împestriţéză tóte cu roşu, verde şi albŭ şi urăscŭ la ceilalţĭ, ceea ce preţuescŭ la dênşii insultândŭ pe Românĭ şi Slavĭ pentru că şi ei se luptă, „ca şi Maghiarii,“ pe lângă sângele sĕu.

Şi într'adevĕrŭ ce folosŭ potŭ aduce marile clădirĭ şi aşeḍăminte de cultură din capitală, décă sĕlbătăcia din ţéră în locŭ sĕ péră îşĭ întinde totŭ mai multŭ rădăcinele?

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Pesta, 29 Septemvre. — Oposiţiunea moderată a ţinutŭ o conferinţă, care, după constituirea ei, însărcinà pe preşedintele sĕ protesteze, că pe băncile partidei ocupă locŭ antisemiţĭ, eventualŭ sĕ céră a se ţiné o şedinţă secretă. — Veteranulŭ scriitorilorŭ Johann Pempéry a muritŭ.

Neapole, 29 Septemvre. — Alaltaerĭ au fostŭ 123 bolnavĭ şi 64 morţĭ de coleră. Spre a se împedecá escesele de Dumineca, tóte birturile suntŭ ocupate de militarĭ.

CRONICA ḌILEI.

La 27 Septemvre s'a deschisŭ dieta din Pesta, în care figuréză peste 200 de nuoi deputaţĭ. Mesagiulŭ tronului se citesce aḍĭ. Daniel Iranyi s'a ridicatŭ, ca sĕ protesteze în contra ceremonialului de deschidere, la care iau parte şi demnitarĭ streinĭ, adecă demnitarĭ ai Curţii imperiale, că regele citesce mesagiulŭ cu capulŭ acoperitŭ, pe când deputaţii îlŭ ascultă stândŭ cu capulŭ descoperitŭ; mai departe că în frunte e stégulŭ austriacŭ, şi numai în laturĭ suntŭ alternate stégurile ungurescĭ şi croate. Iranyi declară, că în astfelŭ de împrejurărĭ dênsulŭ cu aderenţii sĕi nu vorŭ luá parte la deschiderea solenelă. Ministrulŭ-preşedinte Tisza rĕspunse în câteva cuvinte, că Iranyi protestéză la începutulŭ fiecărei perióde legislative. Décă Iranyi şi aderenţii sĕi nu vorŭ luá parte la actulŭ sĕrbătorescŭ, e treba lorŭ. Camera va procede ca şi până acum.

*

Propunerea de separare a cercurilorŭ după naţionalităţĭ a lui Herbst s'a discutatŭ în comisiunea pentru comune a dietei boeme. Dr. Herbst a precisatŭ cunoscutele propunerĭ şi a doveditŭ că se potŭ esecutá cu atâtŭ mai vêrtosŭ, cu câtŭ trei din patru părţĭ a cercurilorŭ (ocolurilorŭ) Boemiei nicĭ că se alteréză prin acéstă propunere. Representantulŭ marilorŭ proprietarĭ Zeidner cerù, ca mai înainte sĕ fie întrebate comunele, ér representantulŭ Cehilorŭ Dr. Scholz trase deja consecinţele estreme din propunerea lui Herbst, ḍicêndŭ că ea, décă va fi adoptată, va aduce cu sine o împărţire a curţilorŭ de apelŭ, a dietei şi a guvernului provincialŭ totŭ după naţionalităţĭ. In cele din urmă comisiunea a decisŭ de a provocá pe guvernŭ, ca sĕ se declare, că ce posiţiune voiesce sĕ ia faţă cu propunerea lui Herbst.

*

Organele cancelarului rusescŭ făcură multă vorbă după întrevederea celorŭ trei împĕraţĭ despre „concordanţa practică a intereselorŭ“ dintre statele lorŭ şi despre sĕrbătorésca „proclamare a păcii internaţionale“ la Skiernevice. Abia trecură câteva ḍile dela acésta serbătorésca proclamare şi o gazetă oficiósă prusiană „Vossische Zeitung“ şi începe a scrie érăşĭ despre neîncrederea ce o insuflă atitudinea Rusiei. Casulŭ care a deşteptatŭ acéstă neîncredere este următorulŭ: O scire din Petersburg spune, că Rusia a câştigatŭ în Macedonia în sînulŭ mării Egeice numitŭ Cavala unŭ locŭ de debarcare. „Petersburgija Viedomosti“ ḍice că pe acestŭ locŭ Rusia îşĭ póte stabilí o piaţă pentru desfacerea productelorŭ ei în Macedonia şi Sofia, care sĕ fie liberă de concurenţa austro-ungară. „Vossische Zeitung“ ḍice, că acéstă scire trebue sĕ deştepte din nou vechia neîncredere faţă cu Rusia; scopulŭ acelei achisiţiunĭ în marea Egeică nu póte fi decâtŭ întemeiarea unei staţiunĭ pentru flota ruséscă. Anglia şi Austro-Ungaria vorŭ cere deslusirĭ dela Rusia, la casŭ când scirea aceea s'ar adeverí.

MIŞCĂRILE DIN CROAŢIA.

In Agramŭ escesele continuă. Starcevicianii nu vrêŭ sĕ scie nimicŭ de ordinaţiunea primarului, aruncă cu petrii în casele persónelorŭ guvernamentale, insultă persónele, fără ca organele siguranţei publice sĕ aresteze pe făptuitorĭ; aşa se scrie din Agramŭ către „Morgen-Post.“

In privinţa negligenţei séu lipsei de organe poliţienescĭ, se vorbesce despre generalulŭ baronŭ Ramberg, fostulŭ comisarŭ regalŭ, că anunţându-se căpitanulŭ oraşului Zorancz în audienţă la dênsulŭ, ca sĕ róge pe generalulŭ de cavaleriă sĕ dea poliţiei, în escursiunile de nópte, ajutorŭ de soldaţĭ regulaţĭ, baronulŭ Rambergŭ a rĕspunsŭ, că cu părere de rĕu nu'i póte împliní rugarea căpitanului orăşenescŭ, deórece soldaţii s'arŭ demoralisá când arŭ trebuí sĕ védă cum organele autorităţii suntŭ batjocorite şi slabe în faţa elementelorŭ anarchice.

Cum că noii deputaţĭ aleşĭ starcevicianĭ vorŭ procede ca şi D-rulŭ Starcevicĭ până acum, se póte deduce din mărturisirea ce arŭ fi făcut'o Dr. Hincovicĭ, unŭ tênĕrŭ deputatŭ alŭ acestei partide. După părerea sa, din partea lui Starcevicĭ şi a partidei sale s'a făcutŭ pré puţinŭ. Scandalele nu numai că nu vorŭ încetá, ci se vorŭ continuá în cea mai mare mĕsură, pentru că numai în ele constă influinţa Starcevicianilorŭ asupra poporului. Rĕsboiu încontra Ungariei, adecă autonomia Croaţiei — altă lozincă şi altă speranţă n'are partida, măcar de-arŭ provocá chiarŭ revoluţiune în ţéră.

Canoniculŭ Gasparicĭ, care a fostŭ alesŭ deputatŭ dietalŭ în cerculŭ alŭ treilea electoralŭ din Agramŭ, în urma nencetatelorŭ insulte personale şi atacurĭ încontra proprietăţii (casa şi viile), cu tóte admoniţiunile archiepiscopului cardinalŭ Mihalovicĭ, şi-a depusŭ mandatulŭ de deputatŭ, făcêndŭ cunoscutŭ Banului acestŭ pasŭ alŭ sĕu, despre care se va luá o hotărâre după întórcerea aceluia din Pesta. Ca dovadă, cum e tratatŭ canoniculŭ de către partida starcevicianā, póte serví faptulŭ, că ḍilele acestea elŭ a găsitŭ pe scaunulŭ sĕu din biserică o funiă şi o cunună de cépă.

Intr'o adunare ţinută de curêndŭ, Starcevicianii au hotărîtŭ ca deputaţii acestei partide, în casŭ cândŭ ei

arŭ fi eschişĭ din dietă, sĕ se constitue în dietă de sine stătătóre declarândŭ dieta ţĕrii de nelegală; acestŭ pasŭ e motivatŭ pe împrejurarea, că ei fiindŭ aleşĭ de poporŭ, forméză adevĕrata dietă, pe când aceia, de către carĭ au fostŭ eschişĭ, suntŭ aleşĭ numai de guvernŭ.

CORESPONDENŢA PART. A »GAZ. TRANS.«

Sinaia, 16 Septemvre 1884.

Verdéţa, drapelele române, austriace şi belgiane. panglicele tricolore oferă Sinaiei, reşedinţei de véră a Maiestăţilorŭ Lorŭ, o privelişte încântătóre.

Joi la 4 óre trenulŭ regalŭ a pornitŭ din Sinaia la Predealŭ, sĕ întêmpine părechea princiară de corónă a Austriei. La 5 óre sosiră augustii óspeţĭ, fiind primiţĭ cu imnulŭ austriacŭ cântatŭ de musica militară română. M. Sa Regele Carolŭ primì pe înalţii óspeţĭ în uniformă de colonelŭ alŭ regimentului de infanteriă 6 austriacŭ, alŭ cărui şefŭ este, ér M. Sa Regina în costumŭ naţionalŭ românŭ. Prinţulŭ de corónă Rudolfŭ erá în uniformă de generalŭ, ér princesa Stefania în costumŭ de mătase deschisă.

După ce au fostŭ presentate suitele, prinţulŭ de corónă Rudolfŭ trecù în revistă compania de onóre a regimentului 7 de Dorobanţĭ, comandată de colonelulŭ Gorjanŭ, ţinuta esemplară şi ca de marmoră a soldaţilorŭ plăcù deosebitŭ prinţului de corónă.

Trecerea trenului regalŭ cu augustii óspeţĭ dela Predealŭ până la Sinaia erá salutată de gendarmĭ călărĭ aşedaţĭ la distanţe cu săbiile scóse şi de poporŭ.

La Sinaia, ca şi la Predelŭ, înalţii óspeţĭ au fostŭ salutaţĭ cu entusiasmŭ şi onorurile s'au datŭ de o cumpaniă din batalionulŭ 2 de vênĕtorĭ. De aci trăsurile Curţii — M. Sa Regina cu princesa Stefania, ér M. Sa Regele cu prinţulŭ de corónă Rugolfŭ, plecară la castelulŭ Peleşŭ.

După ce s'a luatŭ prândulŭ în cantecele a douĕ musice militare, începù în valea Peleşului foculŭ de artificii, care jucau în aerulŭ munţilorŭ. Erá ceva fermecătorŭ, când într'o figură de artificii augustii óspeţĭ îşĭ cetiră numele. După órele $10^1/_2$ totulŭ întrà în linişte.

Vinerĭ s'au făcutŭ preumblărĭ prin oraşŭ şi prin pădure. Sâmbătă a fostŭ vĕnătóre.

Inalţii óspeţĭ au rĕmasŭ fermecaţĭ de primirea ce li-s'a făcutŭ.

Peleşulŭ.

SCIRI MERUNTE.

Pentru artificiele ce s'au aşedatŭ la Sinaia spre a li se dá focŭ cu ocasiunea sosirei moştenitorului tronului Austriei, »Românulŭ« dice că s'au cheltuitŭ 12,000 lei.

—0—

„Deşteptă-te Române,“ marsilesa Româniloŕŭ, e tradusŭ — dice »Opinca« — în italienesce de filoromânulŭ Marco Antonio Canini, care a trăitŭ multŭ timpŭ între Românĭ şi ne cunósce bine limba.

—0—

In Vasluiu s'a înfiinţatŭ o nouă societate economică prin acţiunĭ. »S u v e i c a“ este numele acestei societăţĭ, spune »Voinţa Naţională.« Durata societăţei în primulŭ periodŭ este de 10 anĭ, adică de la 1 Marte 1884 până la 1 Marte 1894. Reşedinţa societăţei se fixéză în urbea Vasluiu. Scopulŭ societăţei este: *a)* Fabricaţiunea de lânăriă şi diferite materii textile pentru confecţionare de vestminte şi alte ţĕsăturĭ necesare publicului. *b)*. Propagarea şi perfecţionarea acestei ramurĭ de industriă printre locuitorĭ.

Potŭ face parte din acéstă societate orĭce persónă, de orĭ-ce sexŭ, care are capacitatea legală.

Capitalulŭ societăţei se compune din acţiunĭ de 20 fr. una, ce se emitŭ în totŭ cursulŭ anului de către Consiliulŭ de administraţiă pană la numerulŭ votatŭ de adunarea generală.

Aceste acţiunĭ suntŭ la purtătorŭ şi se potŭ vinde şi transmite la orĭ-cine fără autorisaţiunea consiliului de administraţiă. Urămŭ acestei societăţĭ unŭ viitorŭ strălucitŭ şi felicitămŭ pe iniţiatorii ei.

—0—

I n a u g u r a r e a s t a t u e i l u i O v i d i u la Constanţa s'a amânatŭ la primăvară, spune »Telegrafulŭ,« din causă că Italia n'ar fi pututŭ sĕ participe acum cu tótă voioşia la acéstă frumósă serbare.

—0—

M i n i s t e r u l ŭ i n s t r u c ţ i u n e i p u b l i c e din Francia a trimisŭ mai multĭ tinerĭ, foştĭ elevĭ ai scolei de podurĭ şi soşele, spre a visitá şi studiá drumurile de ferŭ din strĕinĕtate. »R o m â n u l ŭ« află că d. Moissonnet a venitŭ în România, unde a visitatŭ liniele ferate. D-sea va plecá în curêndŭ în Bosnia şi Herţegovina pentru a visitá acolo linia militară stabilită de guvernulŭ Austro-Ungarieĭ.

—0—

G u v e r n u l ŭ B a s a r a b i e i a luatŭ, dice »Galaţii,« cu începere de la 1 Septemvre a. c. o dispoşiţiune din cele mai despotice în privinţa fiilorŭ de românĭ din acea provinciă, prin faptulŭ d'a nu li se mai permite sĕ trécă Prutulŭ dincóce, spre a-i împedicá ast-felŭ da'şĭ face instrucţia în scólele române din Galaţĭ séu alte localităţĭ limilitrofe. Relativŭ la acésta, i se mai comunică din comuna Oancea că, dilele acestea unŭ băiatŭ în etate de vr'o 12 anĭ a fostŭ nevoitŭ sĕ trécă Prutulŭ înnotŭ, ca sĕ pótă venì în Galaţĭ spre a învĕţá limba sa.

Afacerea bibliotecei studenţilorŭ romanĭ din Lugoşiu.

(Corespond. part. a »Gaz. Trans.«)

Domnule Redactorŭ!

In causa bibliotecii studenţilorŭ românĭ din Lugoşŭ. preşedintele comitetului parochialŭ d. Coriolanŭ Brediceanu primì dela pretorulŭ Lugoşului următorulŭ rescriptŭ ministerialŭ, la sfĕrşitulŭ căruia din parte'şĭ a adusŭ hotărîrea sa:

Nr. 12,329. *Dela vice-comitele comit. Caraşŭ-*
r. c. 1884. *Severinŭ.*

După pré graţiosulŭ intimatŭ alŭ Inaltului ministerŭ de culte şi instrucţiă din 26 Iulie a. c. Nr. 26,335, adm. în causa societăţii studenţilorŭ românĭ, înfiinţată la gimnasiulŭ rom. cat. maghiarŭ din Lugoşŭ fără concesiune şi referitorŭ la cărţile oprite, folosite de acea societate, în urmarea ordinaţiunei totŭ a acelui Inaltŭ ministerŭ ddto 11 Aprilie a. c. Nr. 12,570 basatŭ pe investigaţia făcută prin Prodirectorulŭ de Oradea-Mare şi referitorŭ la relaţiunea acestui din urmă numitŭ, ca resultatŭ alŭ cercetării află de constatatŭ:

Cumcă factorii principalĭ ai acestei societăţĭ nu s'au pututŭ eruá, cumcă între cărţile confiscate cărţĭ oprite nu s'au aflatŭ; mai departe cumcă protocólele despre şedinţele acestei societăţĭ nu s'au pututŭ aflá; s'a constata tŭ însĕ că acéstă societate şĭ-a ţinutŭ şedinţele sale în sala de consultare a comitetului bisericescŭ gr. or. românŭ şi cumcă in aceiaşĭ sală a fostŭ aşedată şi biblioteca, în fine s'a constatatŭ cumcă biblioteca societăţii nu e proprietatea bisericii gr. or. române după cum s'a afirmatŭ, ci e proprietatea »tinerimei române.«

Pe basa acestui resultatŭ şi pentru că în urmarea relaţiunii Prodirectorului din Oradea-Mare cu datulŭ 12 Maiu a. c. Nr. 623 acei tinerĭ, carĭ au luatŭ parte în acea societate au fostŭ eliminaţĭ din gimnasiu cu ordinaţiunea din 13 Iunie Nr. 18,448, ér ceilalţi tinerĭ, carĭ au luatŭ parte în aceiaşĭ societate pe basa regulamentului §. 18. p. 5 au fostŭ reprobaţĭ, prin acésta causa se declară de încheiată şi se ordinéză, ca biblioteca societăţii sĕ se ia de corpulŭ profesoralŭ alŭ gimnasiului şi sĕ se aşede în biblioteca profesorală.

4296 *Dela judele cercualŭ alŭ Lugoşului.*
adm. 1884.

Stim. d. C. Brediceanu ca preşedinte alŭ comunei bisericescĭ in Lugoşŭ.

Dreptŭ aceea pentru preluarea bibliotecii şi respective pentru predarea aceleia defigŭ diua de 18 Septemvre ora 4 d. m. citândŭ la acésta pe Rev. d. M. Billmann dirigentŭ alŭ gimnasiului superiorŭ şi pe St. d. C. Brediceanu preşedintele comunei bisericescĭ gr. or. române.

Pre d. C. Brediceanu preşedinte alŭ comunei bisericescĭ totdodată 'lŭ însciinţezŭ şi în privinţa recursului sĕu, ce a datŭ în acéstă causă, cumcă Inaltulŭ ministerŭ l'a respinsŭ ca neîntemeiatŭ şi nemotivatŭ.

Lugoşŭ, la 6 Augustŭ 1884.

(fără sigilŭ) M a r s o v s z k y m. p.
szolgăbirĕu.

Aceste ordinaţiunĭ preşedintele comitetului parochialŭ primindu-le în 16 Septemvre a. c. numai decâtŭ convocă comitetulŭ parochialŭ şi supunêndu-i causa spre deliberare, din partea acestuia s'a adusŭ următorulŭ conclusŭ:

Atâtŭ în contra judelui cercualŭ câtŭ şi în contra rescriptului ministerialŭ, comitetulŭ decide a recurge, şi anume în contra celui dintâiu la vice-comitele, în contra celui ministerialŭ la Consiliulŭ miniştrilorŭ ţĕrii nóstre.

Aceste recurse stilisându-se s'au şi înmânatŭ. Eată cuprinsulŭ lorŭ:

Cătrŭ d. Bela Marsovszky jud. cerc. adm. în Lugoşŭ.

Recursulŭ comunei bis. gr. or. române a Lugoşului contra ordinaţiunei Nr. 4296 ex 1884.

Onorabile d-le jude cercualŭ!

Cu nota d-tale Nr. $\frac{4296}{1884}$ a ţ ĭ b i n e v o i t ŭ a m ĕ încunoşciinţá, că pre baza rescriptului Inaltului ministerŭ de culte şi instrucţiune de sub Nr. $\frac{26,335}{1884}$ veţĭ efectuí prelu area bibliotecii confiscate din sala de şedinţe a comunei parochiale gr. or. române din Lugoşŭ.

De óre-ce Inaltulŭ ministerŭ nu a autorisatŭ poliţia a efectuì preluarea şi că nicĭ nu póte fi competeutŭ a ordoná acésta: pre basa decisiunei comitetului parochialŭ Nr. 48 din 16 Septemvre a. c. am onóre a însinuá în contra citatei ordinaţiunĭ Nr. $\frac{4296}{1884}$ următorulŭ:

Recursŭ:

Inaltulŭ ministerŭ de culte şi instrucţiune dice la fi nea rescriptului sĕu comunicatŭ, următórele: »şi ordinéză ca biblioteca confiscată sĕ se preiá prin corpulŭ profesoralŭ şi sĕ se aşede în biblioteca profesorilorŭ.«

Pe basa acestei dispoşiţii corpulŭ profesoralŭ avea dreptulŭ se vină la comuna bisericéscă şi sĕ pretindă preluarea bibliotecii secuestrate şi, décă comuna bisericéscă nu ar fi dat-o, rĕmânea corpulŭ profesoralŭ îndatoratŭ a'şĭ validitá afirmativulŭ dreptŭ de proprietate pe calea legii civile, căcĭ Inaltul ministerŭ de culte şi instr. ca forŭ şcolarŭ şi administrativŭ nu are dreptŭ a dejudecá despre dreptulŭ de proprietate, nu are dreptŭ a decretá a cui este biblioteca secuestrată, nu are dreptŭ a decide că aceea bibliotecă e a gimnasiului rom. cat. maghiarŭ din Lugoşŭ séu a bibliotecii profesorilorŭ, — şi nicĭ nu putemŭ presupune, că Inaltulŭ ministerŭ de culte şi instrucţiune a trecutŭ sfera competenţei sale aşa de uşorŭ, şi susţinemŭ că Spect. d. jude adm. a înţelesŭ séu a interpretatŭ rĕu rescriptulŭ ministerialŭ şi acésta e simpla causă a ordinaţiunei incorecte.

Pentrucă Inaltulă ministerŭ de culte şi instrucţiune prin cuvintele »şi ordinezŭ ca biblioteca confiscată sĕ se preiá prin corpulŭ profesoralŭ şi sĕ se aşede în biblioteca profesorilorŭ« a voitŭ sĕ indegeteze numai autorităţilorŭ sale subalterne de la gimnasiulŭ din Lugoşŭ că, după părerea sa, dreptulŭ de proprietate asupra bibliotecii de sub întrebare le compete lorŭ îndrumêndu-i a şi-lŭ validitá, dar cumcă d. ministru sĕ fi voitŭ a ne impune şi nouĕ acéstă părere a sa, ba după cum se vede a fi înţelesŭ Spect. d. jude administrativŭ — sé fi voitŭ d. ministru prin citatulŭ pasagiŭ alŭ rescriptului sĕu a ne răpí pre noi de dreptulŭ nostru de proprietate, pe c a l e a d m i n i s t r a t i v ă, acésta nu-o credemŭ şi cu l e g e a î n m â n ă nu o putemŭ crede.

Dér Inaltulŭ ministerŭ de culte şi instrucţiune nicĭ nu a ordonatŭ în citatulŭ rescriptŭ, ca predarea sĕ se facă prin organele poliţienescĭ, şi nicĭ corpulŭ profesoralŭ nu a cerutŭ acésta şi nicì nu are dreptŭ a cere, — cum vii Spect. d-ta a dispune predarea bibliotecii pe cale adm. ce nicĭ Inaltulŭ ministerŭ nu a ordonatŭ?!

Dreptulŭ de proprietate asupra bibliotecii secuestrate e de cértă între comuna nóstră bisericéscă şi între gimnasiulŭ rom. cath. din Lugoşŭ, biblioteca a fostŭ şi e în posesiunea nóstră; — dreptŭ aceea asupra acestui dreptŭ de proprietate nimenĭ altulŭ nu are dreptŭ a decide decâtŭ judecătoria civilă.

De la acéstă normă de dreptŭ nimenĭ nicĭ chiar Inaltulŭ ministerŭ nu se póte abate şi nicĭ că s'a abătutŭ, — déră Spect. d-ta ordinândŭ prin atinsa notă preluarea bibliotecei respective şi predarea ei corpului profesoralŭ dela gimnasiului din locŭ, ai călcatŭ acéstă normă, purcedêndŭ din unŭ înţelesŭ falsŭ alŭ citatului rescriptŭ ministerialŭ; dreptŭ aceea vĕ rugămŭ a înaintá acestŭ Recursŭ la Il. d. vicecomite, pe care îlŭ rugămŭ a cassá ordinaţiunea pretorelui cercualŭ adm. alŭ Lugoşului Nr. 4296/1884, —

Spect. d. Bela Marsovszky jude cerc. adm. în Lugoşŭ.

Rugarea de suprarevisiune a comunei bisericescĭ gr. or. române din Lugoşŭ contra rescriptului ministerialŭ Nr. 26335—1884.

Spectabile d-le jude cercualŭ!

Cu nota Il. vóstre Nr. 4296—1884 am primitŭ rescriptulŭ Inaltului ministerŭ de culte şi instrucţiune Nr. 26,335—1884 în care se decretéză, ca biblioteca confiscată cu ocasiunea investigaţiunei efeptuite în contra studenţilorŭ românĭ din gimnasiulŭ rom. cat. maghiarŭ din Lugoşiu sĕ se preiá prin corpulŭ profesoralŭ şi sĕ se aşede în biblioteca profesorilorŭ.

Deórece după însuşĭ interpretarea Sp. tale acéstă dispoşiţiune cuprinde definitiva deliberare asupra întrebărei de cértă între comuna bisericéscă şi între corpulŭ profesoralŭ, că a cui proprietate e cestionata bibliotecă şi deórece deliberarea acestei întrebărĭ nu cade în competinţa Inaltului ministerŭ de culte şi instrucţiune ca forŭ scolarŭ administrativŭ, ci în competinţa judecătoriei civile, dreptŭ aceea pe basa decisiunei comitetului parochialŭ alŭ bisericei gr. or. române din Lugoşiu din 16 Septemvre a. c. Nr. 48 avemŭ onóre a îmâná încontra rescriptului Inaltului ministerŭ de culte şi instrucţiune Nr. 26335—1884 la Pré Inaltulŭ consiliu alŭ ministrilorŭ ţĕrei urmátórea

Rugare de suprarevisiune:

Inaltulŭ ministerŭ de culte şi instrucţiune recunósce în intimatulŭ sĕu Nr. 26,335—1884 cumcă adevĕraţii întemeiătorĭ ai societăţii studenţilorŭ nu s'au pututŭ eruá şi cumcă biblioteca confiscată se află în posesiunea bisericei gr. or. române, cu tóte acestea susţine, că aceea bibliotecă nu e a bisericei gr. or. române din Lugoşŭ, ci a tinerimei române.

Sub »tinerimea română“ se póte înţelege toţĭ scolarii românĭ dela scólele din Lugoşŭ.

Dar fiindcă biblioteca română se află în localitatea scolară a bisericei gr. or. române şi fiindcă biserica nóstră

are și susține patru clase normale confesionale și o scólă de fete, — nu e mai naturală conclusiune decâtŭ aceea, că sub »tinerimea română« în causa presentă se înțelege tinerimea dela scólele confesionale gr. or. română din Lugoșiu.

Sub decursulŭ cercetării încă s'a accentuatŭ, ce se susține și în acestŭ locŭ, că »biblioteca confiscată' nu e »bibliotecă bisericéscă«, ci »bibliotecă scolară« a „tinerimei române,« precum dice și Inaltulŭ ministerŭ numai dreptulŭ e proprietate e a comunei bisericescĭ gr. or. române din Lugoșiu.

Inaltulŭ ministerŭ de culte și instrucțiune încă a ordinatŭ înființarea atărorŭ bibliotecĭ la scólele normale, e de nepriceputŭ decĭ, cum confiscă și străpune Inaltulŭ ministerŭ biblioteca recunoscută de a »tinerimei române« dela biserica gr. or. română la gimnasiulŭ rom. cat. maghiarŭ?

Când Inaltulŭ ministerŭ de culte și instrucțiune însușĭ recunósce, că biblioteca confiscată e a »tinerimei române' fără a cuteză sĕ afirme măcarŭ, că e proprietatea »tinerimei române dela gimnasiulŭ din Lugoșŭ séu a »corpului profesoralŭ séu a »bibliotecei profesorilorŭ« dela acestŭ gimnasiu, — atuncĭ este mai departe de nepriceputŭ, cum vine Inaltulŭ ministerŭ la finea intimatului sĕu sĕ ordoneze preluarea bibliotecei confiscate prin corpulŭ profesoralŭ dela gimnasulŭ rom. cat. maghiarŭ și incorporarea aceleia în biblioteca profesorilorŭ.

Aceste nerectificabile schiopătărĭ nicĭ cu legea, nicĭ cu rațiunea nu se potŭ argumentă, ci cu ignoranța normală de dreptŭ și echitate, se reducŭ la sic »volo, sic jubeo.«

Fără ca Inaltulŭ ministerŭ de culte si instrucțiune sĕ susțină în citatulŭ sĕu rescriptŭ că biblioteca confiscată e proprietatea studenților dela gimnasiulŭ roman. cat. maghiarŭ, prin disposițiunea sa finală »și ordonezŭ, ca biblioteca confiscată sĕ se ia prin corpulŭ profesorilorŭ și sĕ se așede în biblioteca profesorilorŭ' se vede a adjudecă dreptulŭ de proprietate asupra acestei bibliotecĭ studenților respective gimnasiului séu corpului profesoralŭ dela gimnasiulŭ rom. cat. maghiarŭ.

Acéstă „decretare séu adjudecare a dreptului de proprietate« e o călcare grea a cercului de competință, căcĭ Inaltulŭ ministerŭ de culte și instrucțiune ca forŭ scolarŭ administrativŭ nu are dreptŭ a judecă într'o causă de céră asupra dreptuluĭ de proprietate.

(Va urma)·

STATISTICA INVEȚAMENTULUI IN ROMANIA.

S'a publicatŭ de curêndŭ statistica oficială a învĕțămêntului pe anulŭ scolarŭ 1881—1882. „Poporulŭ« dă după acéstă statistică următórele cifre: 3,034 scóle în tótă țéra; 5,424 profesorĭ și profesóre; 144, 566 poporațiunea scolară de amêndouĕ sexele.

1). Scólele se împartŭ astfelŭ: Scólele primare rurale de bĕețĭ și fete 2,559; scólele primare urbane de bĕețĭ 146, de fete 125; licee 7; gimnasii 19; seminarii 9; scóle secundare și profesionale 12; scóle primare normale 8; scóle comerciale 5; diferite scóle speciale 31; universitățĭ 2 cu 8 facultățĭ; diferite scóle private 205.

2). Corpulŭ didacticŭ: 2,101 institutorĭ și 358 institutóre pentru scóle primare rurale; 476 profesorĭ și 345 profesóre pentru scólele primare urbane; 158 profesorĭ pentru licee; 180 pentru gimnasii; 99 pentru seminarii; 65 profeserĭ și 74 profesóre pentru scólele secundare și profesionale; 88 profesorĭ pentru scólele normale; 56 pentru scólele comerciale; 208 profesorĭ și profesóre pentru diferite scóle speciale; 87 profesorĭ pentru universitățĭ; 738 profesorĭ și 382 profesóre pentru diferite scóle private.

3. Populațiunea scolară: 74,432 bĕețĭ și 8,544 fete, în scólele primare rurale; 23,832 bĕețĭ și 12,989 fete în scólele primare urbane; 2108 scolarĭ în licee; 2077 în gimnasii; 1,512 în seminarii; 1,316 fete în scólele secundare și profesionale; 741 bĕețĭ în scólele primare normale; 772 bĕețĭ în scólele comerciale; 2,035 bĕețĭ și 291 fete în diferite scóle speciale; 693 studențĭ în facultățĭ; 7, 320 bĕețĭ și 5,804 fete în diferite scóle private.

Mersulŭ învĕțămêntului pe anii 1876 — 1882 este următorulŭ:

1876 — 77: 2522. scóle, 4 521 profesorĭ 103, 397 scolarĭ;

1877 — 78: 2,402. scóle, 4.586 profesorĭ, 119, 015 scolarĭ;

1878 — 79: 2,411 scóle, 4,482 profesorĭ, 114, 995 scolarĭ;

1879—80: 2,744 scóle, 4,791 profesori, 117, 385 scolarĭ;

1880—81: 2,837 scóle, 5,033 profesorĭ, 132, 585 scolarĭ.
1881—82; 3,028 scóle. 5,424 profesorĭ, 144 321 scolarĭ.

Va sĕ dică între anii 1876 și 1882 amŭ avutŭ unŭ sporŭ: pentru scóle de 506; pentru profesorĭ de 893; pentru scolarĭ de 40,924.

De la 1867 și până la 1881 inclusivŭ amŭ avutŭ 1,514 bacalaureațĭ împărțițĭ ast-felŭ: pe anii 1867—1876, 921 bacalaureațĭ, 1877, 74; 1878, 117; 1879, 121; 1880, 123; 1881, 121.

Numĕrulŭ licențialilorŭ, de la 1864 pênă la 1881 inclusivŭ, a fostŭ de 453, și anume: 324 de la facultatea de dreptŭ, 15 de la facultatea de litere, 13 de la facultatea de șciințe; 16 de la facultatea de medicină (numĕrulŭ doctorilorŭ în medicină pentru acelașĭ anŭ este de 185 de la facultatea de farmacia.

DIVERSE.

Colonia francesă din Caledonia. — Caledonia nouă este unŭ locŭ, unde Franța își deportéză criminalistii sĕi. Aicĭ se așteptă sĕ soséscă în scurtŭ timpŭ o navă cu 50 de mirese. Acestea s'au adunatŭ de prin diversele închisorĭ ale Franciei și mergŭ ca sĕ fie împărțite pe la robĭ. La acéstă împărțélă se iau numai acelea împrejurărĭ în considerațiune, că cei ce voiescŭ sĕ capete câte o nevăstuță trebue sĕ fi avutŭ purtare bună și sĕ se fi îndrăgitŭ de una séu de alta dintre fetele ce mergŭ din Franța. In modulŭ acesta se întemeiază căsătorii fericite, și fiindcă amêndouĕ părțile se fericescŭ, de aceea modulŭ acesta de colonisațiune este de totŭ practicŭ. O asemenea corabiă merge în totŭ anulŭ în coloniă. Robii au formatŭ unŭ corpŭ fórte bunŭ de musică, care dau peste sĕptĕmână mai multe concerte în Numea. Franța ajută și promovéză în orice modŭ acéstă coloniă; îșĭ dă tóte silințele spre a îndreptă emigrațiunea spre acestŭ locŭ. Concesiunile care se facŭ imigranților suntŭ în fondŭ următórele: 1) Călĕtoria liberă până la loculŭ destinațiunii pentru tótă familia și tóte acareturile. 2). Mijlócele de traiu pentru 6 lunĭ. 3). Patru hectare de pămêntŭ de cultură, 20 de hectare de pășune. 4). Utensilii și vite în prețŭ de 150 frncĭ. 5). 2 hectare de pămêntŭ de arătură pentru fiecare pruncŭ născutŭ în coloniă. Pentru acestea imigranții suntŭ datorĭ a rĕmânea 4 séu 6 anĭ, după cum este însuratŭ séu neînsuratŭ, pe moșia sa, și în timpulŭ acesta sĕ cultiveze o parte. După ce a trecutŭ timpulŭ recerutŭ, pămêntulŭ devine proprietatea lorŭ. Meseriașii, carĭ se așédă acolo, captĕă concesiunĭ corĕspundĕtóre. Foile francese esageréză fórte multŭ acéstă coloniă, lăudându-o peste mĕsură. Ba chiar manifestațiunile oficióse pĕcătuescŭ fórte multŭ în privința acésta. Colonia acésta n'aduce țĕrei mame nimica. Din contră îĭ causéză marĭ spese. Peste câțiva anĭ cheltuelile acestei colonii vorŭ fi considerabile, apoi trebue și aceea luatŭ în considerațiune, că 10,000 de arestanțĭ nicĭ în Europa nu se țină cu nimica. Că o costă pe Franța acestĭ robĭ în coloniă mai multŭ séu mai puținŭ decâtŭ acasă, acésta nu importă. Acelŭ folosŭ învederatŭ totŭ ilŭ are Franța din acésta coloniă, că 'șĭ-i depărtéză pe acestĭ fii supĕrăcioșĭ.

*

Munca femeilorŭ în Anglia. — Munca femeilorŭ jócă acuma unŭ rolŭ fórte însemnatŭ în ramurile industriale ale Angliei. »Times« ne aduce interesante deslușirĭ în privința acésta. După recensemêntulŭ din 1881 erau pe timpulŭ acela în Anglia și în Vales 3.883,000 de femei măritate și altele, care se ocupau numai cu economia casei, pe când 388,000 de femei dau mână de ajutorŭ bărbaților la ocupațiunile lorŭ și 32,000 de femei fiice și nepóte de ale arĕndașilorŭ figuréză în clasa lucrătorilorŭ agronomicĭ. In serviciulŭ statului se află acum 3216 funcționarĭ femeescĭ, pe când autoritățile municipale și locale dau ocupațiune la 3017 persóne, 1600 lucréză ca misionare, ca învĕțătóre biblice, ca predicătóre ambulante și 3795 figuréză ca călugărițe și ca surorĭ de caritate. Mai încolo suntŭ 100 adjuncte de advocatură, 2646 de móșe și 35,175 îngrijitóre de bolnavĭ, Ca educătóre ale tinerimii suntŭ 94,221 femei, pe când 23,605 sunt ocupate ca învĕțătóre la scólele mai înalte de fete. Musicanțĭ și musicante suntŭ 11,376, chelnĕrițe și fete pe la hotele 26,487 și servitóre 1,230,606. In spitale și în institute publice suntŭ ocupate 11,528 femei, în spĕlătorii și băi publice suntŭ ocupate 176,670 și ca spĕlătóre de podinĭ în case 92,474. In comerciu suntŭ ocupate 5980 femei și fete ca magasinarĭ 4179. La telegrafŭ și la telefonŭ suntŭ aplicate 2228 femei 20,614 femei sunt îngrășetóre de vite, și 40,346 sunt ocupate la lucrările agricole, 10,592 femei lucréză la legatulŭ cărților. La zidarĭ suntŭ ocupate 1388 femei, 2035 femei lucréză la șelarĭ și la bice. Fabricile de florĭ ocupă 4461 de femei și fete, la fabricile de chibrite suntŭ ocupate 1887, la fabricele de țigărĭ 8578. Aprópe 23,000 de femei țină case de locuitŭ, 12,728 suntŭ servitóre în hotele și în crâșme, 3728 se ocupă cu fabricațiunea de bere și de vinŭ de póme, suntŭ 7633 covrigărese, 13,051 pastetărese, 6855 cofeițe, 26,422 precupețe. In fabricele de lână suntŭ ocupate 8501 femei, în fabricațiunea de tortŭ se află 63,801, în fabricele de mătase suntŭ 39,691, în fabricele de bumbacŭ sunt 302,367. Modiste și croitorese suntŭ 616,425, cu prăvălii suntŭ 25,772, dăpănĕtóre 17,600, împrumutătóre pe amanetŭ 1278, și 1403 adunătóre de zdranțe. Ca meseriașe și lucrătóre nedeterminate suntŭ 17,799. Unŭ soiu de femei nu le-a pomenitŭ „Times« și anume femeile prostituate, de care se află în Anglia fórte multe.

*

Grandomanulŭ. — A speculatŭ..... A făcutŭ ceva avere..... E din clasa de mijlocŭ. Incepe a-șĭ uită origina. Se supĕră când vrei sĕ i-o aducĭ aminte. Acumŭ numai e ce-a fostŭ.... Are alte gusturĭ..... Alte timpurĭ, alte moravurĭ..... S'a molipsitŭ de bóla imitației... Vrea sĕ ajungă pe cutare și pe cutare măcarŭ în aparență.... Sĕ ducă trenulŭ ce duce acela.... Sĕ se amestece între bogațĭ. Sĕ dea balurĭ, serate, sĕ aibă echipage strălucite..... e visulŭ lui de aurŭ. Sĕ facă sgomotŭ, sĕ audă lumea vorbindŭ de elŭ și de ale lui...., e culmea ce ar voi s'o sue și s'o ajungă.... Câștigă o miă; cheltuesce jumĕtate din ce câștigă.... Dar lumea nu-șĭ întórce ochii cătră unŭ risipitorŭ așa de micŭ.... Trebue sĕ grăbéscă lucrulŭ..... Trebue sĕ grăbéscă cu a începe lumea sĕ-lŭ vorbéscă.... Are fete și vré sĕ le mărite.... cu totŭ ce are țéra mai luminatŭ..... Cum o sĕ le mărite fără sgomotŭ?.... Cine-o sĕ se uite la ele, dacă n'o sĕ le îmbrace strălucitŭ?...... Trebue sĕ le facă o cameră, magazinŭ întregŭ.... plinŭ cu rochĭ.. In fie-care di sĕ schimbe câte una... De diminéță sĕ anunțe pe îngrijitórea rochiilorŭ, că adĭ o sĕ pue No. cutare séu cutare... Da, fie-care rochiă îșĭ are numĕrulŭ în cameră-magazinŭ, cum fiecare nebunŭ îșĭ are numĕrulŭ într'unŭ ospiciu de alienațĭ.... De aceea cheltuesce de douĕ orĭ mai multŭ ca câtŭ câștigă, dândŭ iama și prin capitalŭ. In fine, aude vorbindu-se de elŭ.... Ișĭ cam perde cumpĕtulŭ..... E orbitŭ de sgomotulŭ ce face... sinonimŭ cu alŭ butoiului golŭ.... și în adevĕrŭ golŭ începe sĕ se facă și în averea ce o are...... Dar elŭ nu bagă în sémă... se asvérle și mai susŭ încă.... Abia 'șĭ mai aruncă ochii în urmă... spre origină. Iĭ este grózǎ de cumŭ se vede că eră acolo.., se miră cum de a pututŭ sĕ trăiască în acea stare... Cei ce l'au îndrăgitŭ, cei ce'lŭ înconjoră, se închină însă aurului ce curge prin degetele sale; elŭ crede că omagiile suntŭ aduse persónei sale. Se amăgesce, căcĭ nu persóna sa propriă a făcutŭ sgomotulŭ, nu meritele lui 'ĭ-au atrasŭ atențiunea celorŭ ce'lŭ vitézǎ,.. Aceia ilŭ vĕdŭ prin luneta luxului cu care s'a înconjuratŭ... Alérgă, pentru că le dă balurĭ, și pentru că au unŭ locŭ mai multŭ unde petrece. Érŭ elŭ merge, mereŭ spre suișŭ... De la o vreme însă ațele ce'lŭ țineŭ începŭ a'șĭ slăbi strânsura... sĕ se cobóre nu mai póte, căcĭ s'a suitŭ pré susŭ; sĕ stea pe locŭ, érășĭ nu póte, căcĭ se deconsideréză; și apoi, în inima lui, n'au încetatŭ încă de a încolțĭ dorințele de mărețiă... Ișĭ mărită una din fete... Se vorbea că-ĭ dă zestre luna cu sórele.... Numai bietulŭ ginere șcie ce ia... S'a încurcatŭ și nu se mai póte descurcă... In locŭ de lună și sóre, se mulțumecce cu câte-va stele... Aparențele însă suntŭ scăpate de minune!« Vêntŭ e multŭ la móră... Móra se învêrtesce tare, darŭ sună cam a secŭ.. căcĭ, grăunții suntŭ pe sfîrșite.. Făină dar o sĕ iasă puțină de totŭ..

»La lauda mare, sĕ nu te ducĭ cu carulŭ mare' și cu tóte acestea, grandomanulŭ merge totŭ mai susŭ.. Muncesce acumŭ până-i iesŭ ochii, numai pentru a mai prelungĭ agonia salvării aparențelor.... Dar mai póte, îșĭ rupe gâtulŭ.

„Revista Tiner. Rom."

*

Unŭ noŭ felŭ de șahŭ. — Unŭ fabricantŭ de portofoliurĭ a inventatŭ de curêndŭ unŭ noŭ șahŭ de buzunarŭ, fórte originalŭ, avêndŭ mărimea unui carnetŭ de mijlocŭ. Décă 'lŭ deschidĭ, carnetulŭ forméză o scândură de șahŭ, ale cărui câmpurĭ suntŭ împletite din panglice de mătase. Figurile suntŭ turnate din metalŭ și se potŭ culcă. Cu picórele lorŭ se ințepenescŭ în încheiăturile fășiilorŭ de panglice. Astfelŭ în orĭ ce vagonŭ de drumŭ de ferŭ se póte improvisă unŭ șahŭ. Décă la o stațiune se întrerupe joculŭ, atuncĭ se culcă figurile în posițiunile în care se află, se 'nchide carnetulŭ și se bagă 'n buzunarŭ. Décă trenulŭ se pune 'n mișcare, joculŭ póte reîncepe.

BIBLIOGRAFIĂ.

Legendarŭ românescŭ pentru a V-a și a VI-a clasă gimnasială, întocmitŭ după planulŭ ministerialŭ de Alesiu Viciu, profesorŭ gimnasialŭ. Blașiu 1883. Cuprinde: I. Bucățĭ morale, filosofice și caractere; II. Fabule, miturĭ, tradițiunĭ poporale; III. Alegorii; IV. Descrierĭ și narațiunĭ; V. Epistole; VI. Prosă oratorică; VII. Drame.

Anuarulŭ Asociațiunei generale a studenților universitarĭ români, de G. S. Alexandrescu, volumulŭ IV. Bucurescĭ 1884. Cuprinde: Congresulŭ din Turnu-Severinŭ în 1883.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena
din 27 Septemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.50
Rentă de aurŭ 4%	92.80
Rentă de hârtiă 5%	88.60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.25
Bonurĭ rurale ungare	100.80
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	100.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.—
Bonurĭ rurale transilvane	100 30
Bonurĭ croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98 90
Imprumutulŭ cu premiu ung.	114.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	115.25
Renta de hârtiă austriacă	80.75
Renta de arg. austr.	81.65
Renta de aurŭ austr.	103.—
Losurile din 1860	134 10
Acţiunile băncei austro-ungare	853 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287.75
Act. băncei de creditŭ austr.	288.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	$9.66^{1}/_{2}$
Mărcĭ 100 împ. germ.	59.70
Londra 10 Livres sterlinge	121.60

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială delą 11 Septemvre st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	93	94
Renta rom. amort. (5%)	$92^{1}/_{4}$	$93^{1}/_{4}$
» convert. (6%)	96	97
Împr. oraş. Buc. (20 l.)	31	33
Credit fonc. rural (7%)	102	103
» „ „ (5%)	91	$91^{1}/_{2}$
» » urban (7%)	101	102
» » » (6%)	97	98
» » » (5%)	$86^{3}/_{4}$	$87^{1}/_{2}$
Banca naţională a României	1400	1410
Ac. de asig. Dacia-Rom.	365.	368
« » » Naţională	241	245
Aurŭ	6·50 %	6·—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.06.	2.08

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 29 Septemvre st. n. 1884.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	9.15	9.15
Argint românesc	9.—	9.05
Napoleon-d'orĭ	9.62	9.65
Lire turcescĭ	10.90	10.94
Imperialĭ	9.87	9.90
Galbenĭ	5.64	5.68
Scrisurile fonc. »Albina«	100.50	101.50
Discontulŭ »	7—10 % pe anŭ.	

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Tipografia Alexi Braşovŭ.